

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Соціально-гуманітарний факультет
Кафедра романо-германської філології та перекладу
Кафедра іноземних мов

МАТЕРІАЛИ

III Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції

**«Актуальні питання інтернаціоналізації
вищої освіти в Україні: лінгвістичний, правовий
та психолого-педагогічний аспекти»**

24-25 березня 2022 року

Біла Церква – 2022

ЗМІСТ

Секція 1. Сучасні вектори розвитку перекладацької діяльності в умовах інтернаціоналізації вищої освіти

Mykhailenko O.O. Types of Translation Quality Assessment in Teaching Translation Editing.....	6
Ігнатенко В.Д. Ринок перекладацьких послуг в умовах сьогодення.....	8
Цвид-Гром О.П. Лексико-генетичне наповнення та особливості перекладу римських імен.....	10
Тарасюк А.М. Stylistic Peculiarities of Compound Sentences in J. Austen's prose and Their Rendering in Ukrainian Translations.....	12
Зінінська А.П., Пилипенко І.О. Переклад та локалізація: виклики сучасності.....	15
Береговенко Н.С. Особливості перекладу та семантичні відмінності параметричних прикметників, що входять до мікрополя на позначення великої / малої висоти (на матеріалі фільмів каналу BBC The Blue Planet та Life).....	18
Велика К.І. Переклад образності у науково-технічних текстах сільськогосподарського призначення.....	21
Чернищук Ю.І. Ефективність застосування інтернет-блогів при вивченні іноземних мов в умовах інтернаціоналізації.....	25
Синельникова І.С., Данілова А. П. Переклад англійських економічних абривійованих термінів.....	27
Гетьман Т.Є. The Agricultural Discourse Terminology Translation Peculiarities.....	30

Секція 2. Професійно-орієнтоване навчання іноземних мов і культур в умовах міжнародної академічної мобільності: педагогічні та психологічні аспекти

Réka Bozzay Challenges in Translation Classes during the Lockdown (2020 and 2021) in Hungary.....	34
Гармаш О. М. Особливості викладання професійно-орієнтованої іноземної мови для майбутніх вчителів немовних спеціальностей.....	38
Бойко Г.А. Мовленнєві вміння для формування англомовної компетентності в професійно орієнтованому монологічному мовленні у майбутніх фахівців з харчових технологій.....	40
Столбецька С.Б. Формування життєвої компетентності при підготовці перекладачів у галузі сільського господарства.....	42
Волинець І. М. Формування професійно-мовленнєвої компетентності студентів...	44
Демченко Н.С. Вивчення неологізмів при підготовці студентів-економістів.....	47
Резнік В.Г. Mehrsprachigkeit als didaktischer ansatz zum fremdsprachenlernen in der europäischen union.....	49
Данілова Ю.І., Джава Н.А. Інноваційні форми організації навчання іноземної мови.....	51
Вуколова К.В. Медитація як ефективний засіб викладання іноземних мов.....	54
Ковальчук А. О. Семантичні особливості фразеологізмів ченюй із концептом <i>життя</i> у процесі вивчення сучасної китайської мови.....	57
Дем'яненко О.О., Чернобров Ю.А. Проблема розвитку критичного мислення студентів-перекладачів під час вивчення літератури англії та США: контрольньо-оцінювальний етап.....	59

Карпенко С.Д. Міждисциплінарні зв'язки у казкознавстві та психології.....	63
Рейда О.А. Важливість і значення складових емоційного інтелекту для здобувачів вищої освіти.....	66
Боньковський О.А. До питання тенденцій у інтернаціоналізації вищої освіти	69
Мельник Л.М., Грек І.М., Дужа І.М. Національна культура у процесі формування особистості.....	71
Носенко М.М. Untersuchung der Sprachmanipulationsstrategien in rechtsextremistischen Reden.....	73
Gronier T. La chanson « Göttingen » comme modele de depassement d'un conflit.....	76
Марчук В.В. Формування ціннісних орієнтацій особистості у процесі її розвитку.....	79

Секція 3. Актуальні проблеми викладання української мови як іноземної у контексті інтернаціоналізації вищої освіти

Товт І.С. Проблеми навчання рідної мови – однієї з найважливіших людських цінностей.....	82
Тимчук І.М., Погоріла С.Г. Формування елементів soft skills у студентів оп «право» на заняттях з української мови за професійним спрямуванням.....	85

Секція 4. Проблеми правового регулювання питань інтернаціоналізації вищої освіти в Україні

Ковальчук І.В. Правове регулювання взаємного визнання освіти та кваліфікацій у європейському союзі.....	89
Терещук М.М. Інтернаціоналізація як напрямок розвитку вищої освіти в Україні.....	92
Настіна О.І. Міжнародні орієнтири інтернаціоналізації вищої юридичної освіти в Україні.....	94
Єфремова І.І., Ломакіна І.Ю. Правові засади залучення іноземних науково-педагогічних працівників як шлях до інтернаціоналізації вищої освіти в Україні.....	96
Малишко І.В. Інформаційна безпека як основа національної безпеки.....	99
Пахомова А.О. Щодо питання судового захисту права на освіту: цивільно-процесуальний аспект.....	101
Сімакова С.І. Реалізація права на освіту засудженими в місцях позбавлення волі.....	103
Росавіцький О.О. Історико-правовий аналіз розвитку системи освіти.....	105

Секція 5. Дистанційна освіта: виклики сьогодення

Симоненко Н.О. Пріоритетні напрямки організації дистанційного навчання у медичних ЗВО України.....	107
Сидоренко Ю.В. Вплив дистанційного навчання на самооцінку особистості.....	109
Leblond A., Hayette A., Tsarenko T., Gracia J.-Cl. Veterinary and Agronomic International Training for an Innovative Pedagogy (Vai ² P) formation-action pour les enseignants des cursus vétérinaires et agronomiques: “Roadmap to a Successful Pedagogic Resource”.....	114

Клочко А.О. Підготовка викладача закладу вищої освіти до використання технологій дистанційного навчання у професійній діяльності.....	119
Колісник М. Ю. International Virtual Learning Environment in Ukraine.....	121
Тарасюк А.М., Вакалюк Н. І. Modeling Technology Stages of Educational Computer Task in the Process of Distance Learning of a Foreign Language.....	123
Хомчук О. П. Психологічні умови ефективності дистанційного навчання.....	125

***Секція 6. Актуальні питання протидії окупації України
в умовах війни із російським агресором***

Сокиринська О.А. Аналіз правового статусу окупованих територій за нормами міжнародного гуманітарного права.....	128
Макарчук В.В. Особливості кваліфікації деяких злочинів вчинених з використанням умов воєнного стану в Україні.....	132
Аргат Я.П. Гібридна війна росії проти України.....	135
Мельник О.Г. Посилення кримінальної відповідальності за злочини проти основ національної безпеки України в умовах дії режиму воєнного стану.....	137

відповідати запитам цих аудиторій. Мета транскреації — отримати ту саму реакцію кожною мовою, і звичайним перекладом цього не досягти.

Відтак роль людини у перекладацькому процесі ніколи повною мірою не буде замінена перекладацькими інформаційними технологіями, при цьому не варто ними нехтувати для полегшення роботи перекладача.

Список використаних джерел

1. Бондаренко, О., & Струк Т. (2014). Основні напрямки покращення підготовки перекладачів на базі ВНЗ. Зміст підготовки перекладачів та сучасні вимоги професії: наук.- практ. конф. Дніпропетровськ: Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля, 7–14.
2. Дем'янов, В. (2019). Машинного перекладу не існує. Взято з <https://technolex.com/uk/articles/rage-againstthe-machine-translation.html>. Зінукова, Н. В. (2014). Професійна підготовка перекладачів у сучасних умовах: вимоги ринку перекладацьких послуг. Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля, 2 (8), 42–47.
3. Катфорд, Дж. К. (2009). Лингвистическая теория перевода: Об одном аспекте прикладной лингвистики. Москва: ЛИБРОКОМ
4. Цверкун, Ю.Ю. (2021) Перевод или транскреация? Взято з <https://profpereklad.ua/perevod-ili-transkreacija/>
5. Ольховська, А. С. (2016). Аналіз сучасного перекладацького ринку як основа для побудови методики навчання перекладу. Молодь і ринок, 3 (43), 94-100.

УДК 378.147: 81'243

ЦВИД-ГРОМ О.П., к. філол. н., доцент кафедри іноземних мов

Білоцерківський національний аграрний університет, м. Біла Церква, Україна

ЛЕКСИКО-ГЕНЕТИЧНЕ НАПОВНЕННЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ РИМСЬКИХ ІМЕН

Антропоніміка латиномовних писемних джерел – значний пласт закодованої інформації про історію, культуру та ідеологію суспільства епохи доби античності. З'ясовано, що семантика антропонімів, як і інших власних назв, є специфічною. Важливим є первісна семантика антропонімів, тобто мотиви та принципи номінації. Власні імена, патроніми, прізвиська, що з часом трансформувалися у прізвища, служать джерелом інформації про суспільну, господарську та культурну діяльність того етносу, відображають мовні, лінгвогеографічні, історичні особливості.

Ключові слова: латинська мова, антропоніми, ономастика, семантика, преномен, номен, когномен, агномен.

Римські імена займають особливе місце в ономастичній палітрі латиномовних текстів, презентують мовно-культурний вимір ідентифікації осіб доби епохи Римської імперії. Антропонімікон виступає відображенням життєвого

досвіду окремого етносу, що дозволяє провести реконструкцію картини світу певного історичного періоду та глибше осягнути сучасність. У лінгвістичних студіях актуальним залишається питання комплексного дослідження антропонімів у латиномовних писемних пам'ятках, зокрема їх семантичний та лексикографічний вимір.

Оніми були предметом дослідження у працях філософів, літературознавців, географів, картографів ще з античних часів. За останні роки з'явилося чимало досліджень у галузі загальної ономастики (Є. С. Отін, В. Д. Познанська, О. В. Суперанська, М. М. Торчинський та ін.) та літературної ономастики (О. М. Алтухова, Л. О. Белей, М. В. Буєвська, Т. М. Вінтонів, Ю. О. Карпенко, Е. О. Кравченко, Е. Б. Магазаник, М. Р. Мельник та ін.

У вітчизняному та зарубіжному мовознавстві існують різні підходи до класифікації антропонімів. Класифікація, яку запропонував Майкл Кемпбел, передбачає поділ антропоніми на такі групи: 1) Given name / First name / Christian name / Praenomen (ім'я, дане під час хрещення; ім'я в Стародавньому Римі (архаїзм)) – ім'я, що присвоєне людині під час народження; 2) Middle name (друге ім'я) – в англomовному світі це друге ім'я, присвоєне людині під час народження; 3) Family name / Last name / Surname (прізвище) – ім'я, яке передається від одного роду до наступного; 4) Nomen (прізвище в Стародавньому Римі (архаїзм)) – ім'я, яке давало уявлення про рід у Стародавньому Римі; 5) Cognomen / Agnomen (родове прізвище в Стародавньому Римі) – частина імені в Стародавньому Римі, передавалося від батька до сина; 6) Nickname / Vуname (прізвище) – ім'я, яке заміщає справжнє ім'я людини. Воно більш відоме, може характеризувати/описувати людину, коротше, ніж звичайне ім'я людини; 7) Pet name / Diminutive (зменшувальна форма імені) – ім'я, яке використовується замість звичайного або повного імені, для того щоб висловити любов, ніжність або підкреслити близькість; 8) Patronum / Filiation (патронім або по батькові) – ім'я, похідне від імені батька, яке присвоюється дитині під час народження; 9) Matronym (матрон або матчество) – частина родового імені, яка присвоюється дитині на ім'я матері [1, с.84].

У значеннєвому аспекті О. В. Суперанська виділяє різні типи інформації, закладені в імені: мовну, мовленнєву, енциклопедичну [2, с. 169]. Зокрема, мовна інформація імені детально проаналізована в працях Ю. О. Карпенка, який виділяє п'ять складників такої інформації: 1) мовна належність імені або слова, від якого воно утворене; 2) словотвірна модель імені; 3) етимологічний сенс; 4) вибір твірної основи; 5) ситуація в момент створення імені [3].

У період формування Римської держави існувало тільки одне ім'я (наприклад, *Ромул*). Із збільшенням кількості населення з'явилося друге, родове ім'я. Так, кожен член сім'ї мав, щонайменше, два імені – *преномен* (лат. *praenomen*)

та родову форму імені патріарха, яка стала фіксованим та спадковим *номеном* (лат. *noмен*) – ім'я. З часом, для того, щоб ідентифікувати сім'ї одного роду був доданий *когномен* (лат. *cognomen*) – прізвисько, або спадкове сімейне прізвище. Зазвичай, патриції мали три імені (лат. *Tria Nomina*). Оскільки преномен, номен і когномен передавалися у спадок, то агномен ставав необхідністю (перші чотири сини успадковували ім'я батька). *Агномен* (лат. *agnomen*) – це особисте прізвисько в римських іменах. Наприклад, *Гай Юлій Цезар Калігула*: Гай – преномен (особисте ім'я), Юлій – номен (тобто з роду Юліїв), Цезар – когномен (з родини Цезарів), Калігула – особисте прізвисько [3].

Таким чином, антропоніміка має міждисциплінарний характер, оскільки вміщує в собі не тільки лінгвістичні парадигми, але й інтегрує навколо себе культурологію, історію, соціологію, психологію та ін. Антропоніми, що простежуються у латиномовних писемних пам'ятках, могли мати, щонайменше, два імені – преномен та спадковий номен. З часом, був доданий когномен – прізвисько, або спадкове сімейне прізвище. Така система найменувань (*Tria Nomina*) поступово входила у звичаєвість і датується кінцем V ст. до н.е. Антропонімікон виступає відображенням життєвого досвіду окремого етносу, що дозволяє провести реконструкцію картини світу певного історичного періоду та глибше осягнути сучасність.

Список використаних джерел

1. Michael Campbell. The theory of speech and language. Oxford, 1932. 386 p.
2. Суперанская А. В. Общая теория имени собственного. М. : Наука, 1973. 366 с.
3. Карпенко Ю.О. Теоретичні засади розмежування власних і загальних назв. *Мовознавство*, 1975. № 4. С. 46-51.

UDC 811.161.2'25:821.111

ТАРАСІЮК А.М., старший викладач кафедри романо-германської філології та перекладу

Білоцерківський національний аграрний університет, м. Біла Церква, Україна

STYLISTIC PECULIARITIES OF COMPOUND SENTENCES IN J. AUSTEN'S PROSE AND THEIR RENDERING IN UKRAINIAN TRANSLATIONS

This article has defined characteristic features of syntactic constructions in Jane Austen's prose and analyse ways of rendering them in Ukrainian translation taking into account divergent and convergent features of syntactic constructions in English and Ukrainian languages.